

Den finske Forsvarssjef vil redusere den store verneplikts-hæren med 100 000 soldater. Politikerne nøler, men finsk sisu er ikke nok; her trenges penger.



Verneplikten er meget, meget populær. Repetisjonsøvelser gjennomføres jevnlig. Hæren stiller fullt krigsoppsatt med 280 000 soldater

## KVALITET ELLER BR

Hæren er uten sammenligning den største våpen-gren i det finske forsvaret - fullt mobilisert består den av 280 000 soldater fordelt på 15 brigader, en rekke selvstendige bataljoner og mindre enheter. Det er ikke småtterier man kan mønstre: 700 felthaubitsere og 900 tunge bombekaster, for å nevne noe.

Med andre ord: Den gjennomgripende endring som har skjedd i

de andre nordiske land virker fremmed. Mindre, men spissere, er avvist av finnene.

Det er likevel foretatt tilpasninger og man konsentrerer i økende grad mer og mer ressurser rundt en moderne kjerne - 60 000 soldater - fordelt på 9 brigader. Tre innsatsbrigader har prioritet og skal kunne settes inn raskt over hele Finland, mens resten av hæren skal forsvare utvalgte områ-

der ofte i forberedte stillinger. ( se ramme)

I teorien skal hærens ulike enheter øves jevnlig, men strekker ikke pengene til, gjør man i Finland slik man i sin tid gjorde i Norge, repetisjonsøvelser blir utsatt. Kombinasjonen av gammelt utstyr og lite trening gjør at noen enheter blir rene papiravdelinger, fremholder observatører.

### Gammelt

Et hovedproblem er at man har mye gammelt russisk utstyr, kjøpt billig gjerne i Øst-Tyskland etter Warsawpaktens fall og skal hele materiellparken fornyes vil det bli meget dyrt.

I realiteten møter Finland de samme problemer som man har terpet på i Norge i en årrekke: Kostnadene på materiell stiger og driftskostnadene øker langt utover vanlig prisstigning. Forsvarsminister, admiral Juhani Kaskaala, vil derfor redusere hæren med 100 000 soldater, uten at han ennå har fått gjennomslag for dette blant finske politikere. Men muligens får man en avklaring ganske snart.

- Det meste sannsynlige er at man sakte vil trappe ned investeringene i de regionale enhetene og kanalisere økte ressurser og



Finland vil ikke forby klasevåpen . Det vil skape for store huller i Forsvaret. Finnene har i dag 22 MLRS og vil ha flere (foto: Torbjørn Kjosvold/FMS)

120 mm dobbelt bombekastere med høy ildhastighet. AMOS produsert av Patria. i Finland. Hæren har 24 slike. Totalt har man 900 tunge bombekastere, fra det mest moderne til gammelt sovjetisk. (Foto: Patria)



materiell til de beste avdelingene i årene framover, mener den finske forsker, Tomas Ries.

### Verneplikt.

Ries påpeker at den finske avskrekkingen under den kalde krigen var basert på følgende tre forhold:

- Forvissningen om at Finland kunne sloss, noe de viste gjen-

fordeler, har fått økt oppmerksomhet. På 90-tallet begynte man derfor å spisse beredskapen.

### Nytt utstyr

Da Finland frigjorde seg fra det sovjetiske favntaket etter den kalde krigen, begynte den sakte marsjen mot vest. I 1997 ble det vedtatt at alt nytt utstyr som det finske forsvaret skulle anskaffe i fremtiden skulle være EU-tilpasset, med andre ord også NATO-tilpasset. Og gjennom "Partnerskap for fred" bestemte Finland seg for å delta i Nato Response Force, noe Sverige ikke gjør.

Det er flere eksempler, men kanskje den viktigste tilpassningen vil tre i kraft om kort tid, når Finland og Sverige får felles luftovervåking med Norge, en videreføring av det nordiske forsvars-

samarbeidet. Det vil si at Finland, med noen modifikasjoner, vil bli integrert i NATOs felles luftovervåking, en vidtgående beslutning.

Med andre ord: Gjennom mange små praktiske skritt integreres det finske forsvar i NATO. Skulle den internasjonale situasjonen fryse til, vil det finske forsvaret rent praktisk kunne passe inn i alliansen. Dette er da også en del av en overordnet strategi, uten at man flagger dette punktet for sterkt. Men som det heter i hvitboken fra 2004: "Nato er en opsjon"

### Klasevåpen

På tross av NATO-tilnærmingen bærer man fremdeles med seg en viktig historisk lærdom som sitter dypt: Den eneste som hjelper Finland, er Finland selv. Dette

## EDDE?

nom vinterkrigen og forsettelseskrigen.

- Geografien med mange sjøer, som var gunstig for forsvarere.
- Sovjet ville ikke sette inn sine beste styrker mot Finland i en storkrig. En stor finsk hær – selv om den ikke var topp utrustet – var derfor meningsfull.

Etter den kalde krigens slutt har dette bildet endret seg noe. Mindre, raskt utførte strategiske overfall for å oppnå politiske

## Det finske Forsvar

Det finske forsvarsbudsjett er 65 prosent av det norske. Men man utnytter ressursene godt og har ofte kjøpt pent brukt i Tyskland og Nederland. En sentral faktor i finsk forsvarspolitik er verneplikten som er veldig, veldig populær, både hos sentrale politikere, men også hos ungdommen. Hvert år utdannes det 25 000 soldater som overføres til de ulike mobiliseringsavdelinger. Men dette er selvsagt ikke gratis. Som mange økonomer påpeker: Verneplikten koster samfunnet store beløp, selv om det ikke kommer til uttrykk i forsvarsbudsjett.

Finland deltar i internasjonale NATO-operasjoner og har for tiden 700 soldater i utlandet. I Afghanistan (100) Kosovo (450) og Tshad (60) pluss mindre deltakelse andre steder. Befalet i disse operasjonene er profesjonelle, men soldatene er finsk ungdom som har gjennomført førstegangstjenesten og senere latt seg verve på korttidskontrakt. Ikke ulikt den modellen Norge har.

### Kjernen i hæren består av følgende enheter:

- 3 jagerbrigader (høy reaksjonsevne)
- 2 jegerbrigader (modell 91).
- 2 panserbrigader
- 2 mekanisert brigader
- 1 helikopterbataljon
- 1 bataljon spesialstyrker

### Territorial hæren:

6 brigader, 14 selvstendige bataljoner og 28 selvstendige enheter.

**Viktigste utstyr Hæren:** 91 Leopard 2 A-4, 370 stormpanservogner ( CV-90, finsk og russisk), 700 pansret personellkjøretøy, 22 MLRS raketteneheter, 90 selvdrevet artilleri (russisk), 680 tauet artilleri ( finsk og russisk) 2000 tunge og lett bombekastere. 11 UAV – ubemannede fly. 20 Helikoptre NH-90

**Utstyr Luftorsvaret:** 63 F/A – 18 Hornet (amerikansk) 63 BEA Hawk ( Lett angreps-/ treningsfly)

**Marine:** 8 minitorpedobåter pluss 20 minesveipere og mineleggere

kommer blant annet til uttrykk i holdningen til klasevåpen.

Når konvensjonen mot bruk av klasevåpen skal undertegnes i Oslo i desember i år, vil ikke Finland delta på like linje med de andre EU-landene. Hvorfor?

Finnene hadde omsider vedtatt å slutte seg til forbudet mot bruk av personellminer, et vedtak som etter planen skulle tre i funksjon i 2012 og være slutført i 2016. Men forutsetning for å kvitte seg med personellminer var at man kunne få et større innslag av klaseammunisjon. Blant annet planla man å anskaffe flere MLRS-enheter som man nå har 22 av. (Etter planen skulle man kjøpe flere rakettkateterier i Tyskland og Nederland, men når disse landene nå undertegner klase-avtalen, vil man ikke kunne selge disse enhetene. Så



Finland har hatt sine tap i Afghanistan. Finland deltar med 700 soldater internasjonale operasjoner – dvs. NATO-operasjoner med FN-mandat.

hva gjør Finland?). Vurderingen til de finske militære var at skulle man i tillegg til å miste personellminer også kutte ut klaseammunisjon, ville det oppstå for store hull i deres forsvar. Derfor sa man nei.

Riktignok understreker finnene at internasjonale avtaler er viktige, og man vil gjerne tilhøre det gode selskap, men for Finland er forsvaret viktigere.

DTO

## Russlands «nye» marine

*Når Russland nå bygger "nye" fly og fartøyer baserer de seg i stor grad på teknologi utviklet på 80-tallet.*

I november ble 20 personer drept om bord i den russiske ubåten "Nerpa" under sjøprøver i den Japanske hav. Ulykken skjedde bare dager etter at president Dmitry Medvedev holdt sin årlige tale der han understreket at moderniseringen av de russiske styrker fortsetter med uforminsket styrke.

Kjølen til den "nye" atomubåten "Nerpa" som på 90-tallet het Bars, ble strukket så tidlig som i 1991 på et skipsverft i Stillehavet. Den gangen tilhørte ubåten en klasse som det ble bygget mange av på 80-tallet. Etter kjølstrekkingen fortsatte byggingen av "Nerpa" med rykk og napp utover på 90-tallet. Men det stoppet ofte helt opp på grunn av mangel på



Ubåten "Nerpa" som mistet 20 personer ved en ulykke nylig, var ute på en sine prøveturer. Men ubåten var i virkeligheten 15 år gammel. (foto: russiske marine)

delers eller penger. Det var først etter 2000 at det ble fart i sakene, forteller den russiske militære journalist Aleksandr Goldt i en artikkel.

Han påpeker at den "nye" ubåten, som altså var minst 15 år gammel, er typisk for det man nå opplever i det russiske forsvaret. Man baserer seg på gammel teknologi når man bygger nytt. Også kompetansen forfaller. For eksempel ble det i den perioden Nerpa lå ved verftet ikke bygget andre fartøyer.

Ledelsen og de arbeiderne som

på 80-tallet hadde bygget ubåter på løpende bånd er pensjonert. Golts rapporterer at gjennomsnittsalderen i russisk våpenindustri generelt nå er 60 år. Det er med andre ord noe mer som skal til enn penger for å modernisere det russiske forsvaret. Myndighetene må i realiteten bygge opp ekspertmiljøer fra grunnen når man nå skal modernisere forsvaret. Teknologisk må de for en stor del basere seg på det som ble utviklet på slutten av sovjetunionens levetid.

DTO